

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Literatura niemiecka - wykład IV		9.2.0544	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Literatury i Kultury Niemieckiej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia germańska	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Eliza Szymańska; dr Dariusz Pakalski; prof. dr hab. Marion Brandt; dr Ewelina Damps; dr hab. Agnieszka Haas, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład		30 godzin - zajęcia;	
Sposób realizacji zajęć		45 godzin - przygotowanie do zajęć i egzaminu oraz samodzielna lektura.	
zajęcia w sali dydaktycznej		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
Liczba godzin			
Wykład: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2025/2026 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		- polski w wymiarze 5.00%	
		- niemiecki w wymiarze 95.00%	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład konwersatoryjny		Sposób zaliczenia	
- Wykład z prezentacją multimedialną		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		egzamin ustny	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Dopuszczalna nieobecność na dwóch wykładach.	
		egzamin ustny (100%) obejmuje następujące aspekty: przedstawienie interpretacji wybranych utworów literackich w kontekście historyczno-literackim i z uwzględnieniem zagadnień gatunkowych. Zakres: współczesna literatura niemiecka, austriacka i szwajcarska.	
		Studenci powinni przeczytać 10 wybranych przez siebie lektur. Egzaminator z tygodniowym wyprzedzeniem wybiera z listy przeczytanych lektur od 3 do 5 tytułów i podaje trzy zagadnienia tematyczne na egzamin.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	Egzamin ustny
	Wiedza
K_W05	+
K_W09	+
K_W11	+
K_W16	+
K_W17	+
	Umiejętności
K_U09	+
	Kompetencje społeczne
K_K01	+
K_K02	+
K_K05	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Warunkiem uczestnictwa w zajęciach jest zaliczenie z oceną w semestrze bezpośrednio poprzedzającym realizację przedmiotu. W wyjątkowych przypadkach osoba prowadząca zajęcia może odstąpić od tej zasady.

Wymagane jest zaliczenie przedmiotu Wstęp do literaturoznawstwa. W wyjątkowych przypadkach osoba prowadząca zajęcia może odstąpić od tej zasady.

B. Wymagania wstępne

Umiejętność analizy i interpretacji dzieł literackich, wiedza na temat historii literatury niemieckiej z okresów poprzedzających omawianą w danym semestrze epokę literacką.

Cele kształcenia

Celem zajęć jest zapoznanie studentów z najważniejszymi wydarzeniami niemieckiej literatury współczesnej w kontekście literatury światowej i z uwzględnieniem kontekstu historycznego i kulturalnego. Studenci powinni poznać procesy rozwoju twórczości literackiej oraz ćwiczyć umiejętność interpretacji utworów. Ponadto nauczanie historii literatury powinno służyć lepszemu zrozumieniu kultury niemieckojęzycznego obszaru oraz pogłębianiu kompetencji językowej studiujących.

Treści programowe

A. Problematyka wykładów: Literatura niemiecka po 1949 roku: Literatur und die Vergangenheitsaufarbeitung - Günter Grass: Die Blechtrommel; Katz und Maus, Im Krebsgang, Beim Häuten der Zwiebel; Max Frisch: Homo faber; teatr dokumentu – Rolf Hochhuth: Der Stellvertreter; Peter Weiß: Die Ermittlung; teatr postdramatyczny – Peter Handke: Kaspar; Heiner Müller: Hamlet/Maschine; Heinrich Böll: Ansichten eines Clowns; Jurek Becker: Jakob der Lügner; Uwe Timm: Die Entdeckung der Currywurst, Am Beispiel meines Bruders; Bernhard Schlink: Der Vorleser; Tanja Dückers: Himelskörper literatura po 1989 roku: Wendeliteratur – Thomas Brussig: Am kürzeren Ende der Sonnenallee; Jana Hansel: Zonenkinder; Sven Regener: Herr Lehmann; Claudia Rusch: Meine freie deutsche Jugend; Literatur und die Migration/Flucht – Vladimir Vertlib: Zwischenstationen; Emine Sevgi Özdamar: Die Brücke vom goldenen Horn; Saša Stanišić: Wie der Soldat das Grammofon repariert, Die Herkunft (Fragmente); Emilia Smechowski: Wir Strebermigranten; Mithu Sanyal: Identitti; Irena Brezna: Die undankbare Fremde; Sasha Marianna Salzmann: Ausser sich, Im Menschen muss alles herrlich sein; Katja Pertowskaja: Vielleicht Esther; Olga Grjasnowa: Der Russe ist einer, der Birken liebt, Gott ist nicht schüchtern;

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć :

- Heinz Forster/Paul Rieger: Deutsche Literaturgeschichte. Band 11 Nachkriegszeit. München 1999.
- Susanne Bach: Wende-Generationen. Generationen-Wende. Literarische Lebenswelten von dem Horizont der Wiedervereinigung. Mit Autoreninterviews. Heidelberg 2017.
- Arne Born: Literatur der deutschen Einheit 1989-2000. Fremdheit zwischen West und Ost. Hannover 2019.
- Leonhard Herrmann/Silke Horstkotte: Gegenwartsliteratur. Eine Einführung. Stuttgart 2016.
- Leonhard Herrmann/ Silke Horstkotte (Hgg.): Poetiken der Gegenwart. Der deutschsprachige Roman nach 2000. Berlin/New York 2013
- Eliza Szymańska: „Nowi Niemcy” (?) - refleksje o byciu migrantem w twórczości autorek o polskich korzeniach. [w:] Anna Majkiewicz, Monika Wolting (red.), Pisarze i pisarki polskiego pochodzenia w Niemczech i w Austrii. (Post)migracja - tożsamość - transkultura. Transfer. Reception Studies, Nr. 4/2019, Częstochowa, s. 109-12
- Eliza Szymańska: „Eine fremde Kultur von innen erleben“ – Das Bild Berlins bei Brygida Helbig-Mischewski. [w:] Pytel-Bartnik Ewa, Kardach Magdalena Teresa (red.): Dreißig Jahre danach – Mauerfall und deutsche Einheit in Literatur, Kultur und Politik. Harrassowitz Verlag, Wiesbaden 2021, s. 275-291.

- Eliza Szymańska: Migration als Krise – Radek Knapps Der Gipfeldieb (2015) und Der Mann, der Luft zum Frühstück aß (2017). [w:] „Germanoslavica. Zeitschrift für germano-slawische Studien“, nr 33 (2022), Heft 1, s. 86–96.
- Eliza Szymańska: „Schreiben aus der Migrationserfahrung“ – zu narrativen Strategien und Identitätsmustern in den Texten polnisch(sprachiger) (E)Migrationsliteratur in Deutschland. [w:] „Porównania“ 2 (32), 2022, S. 179–213.

A.1.1**Zestaw lektur:**

- Max Frisch: Homo faber, Andorra; Günter Grass: Die Blechtrommel, Katz und Maus, Im Krebsgang, Beim Häuten der Zwiebel; Rolf Hochhuth: Der Stellvertreter; Peter Weiß: Die Ermittlung; Peter Handke: Kaspar; Heiner Müller: Hamlet/Maschine; Heinrich Böll: Ansichten eines Clowns; Jurek Becker: Jakob der Lügner; Uwe Timm: Die Entdeckung der Currywurst, Am Beispiel meines Bruders; Bernhard Schlink: Der Vorleser; Tanja Dücker: Himelskörper / Thomas Brussig: Am kürzeren Ende der Sonnenallee; Jana Hansel: Zonenkinder; Sven Regener: Herr Lehmann; Claudia Rusch: Meine freie deutsche Jugend; Jenny Erpenbeck: Aller Tage Abend; Vladimir Vertlib: Zwischenstationen; Emine Sevgi Özdamar: Die Brücke vom goldenen Horn; Saša Stanišić: Wie der Soldat das Grammofon repariert; Die Herkunft (Fragmente); Emilia Smechowski: Wir Strebermigranten; Mithu Sanyal: Identitti; Irena Brezna: Die undankbare Fremde; Sasha Marianna Salzmann: Ausser sich, Im Menschen muss alles herrlich sein; Katja Pertowskaja: Vielleicht Esther; Olga Grjasnowa: Der Russe ist einer, der Birken liebt, Gott ist nicht schüchtern.

Literatura pomocnicza:

- Gerhard Jens-Lüdeker/Dominik Orth (Hgg.): Nach-Wende-Nrrationen. das wiedervereinigte Deutschland im Spiegel von Litertur und Film. Göttingen 2010.
- Carsten Gansel/Markus Joch/Monika Wolting (Hgg.): Zwischen Erinnerung und Fremdheit. Entwicklungen in der deutschen und polnischen Literatur nach 1989. Göttingen 2015.
- Monika Wolting (Hgg.): Identitätskonstruktionen in der deutschen Gegenwartsliteratur. Göttingen 2017.
- Corina Caduff/Ulrike Vedder (Hgg.): Gegenwart schreiben. Zur deutschspachigen Literatur 2000-2015. Padeborn 2017.

A.2 Do samodzielnego studiowania:**Lektury do wyboru w semestrze 5 (należy wybrać 5 tytułów):**

- Proza: Günter Grass: Hundejahre, Aus dem Tagebuch einer Schnecke; Unkenrufe; Beim Häuten der Zwiebel; Max Frisch: Stiller; Siegfried Lenz: Deutschstunde; Jurek Becker: Boxer, Bronsteins Kinder; Erich Loest: Nikolaikirche; Yade Kara: Selam Berlin; Wladimir Kaminer: Russendisco; Magdalena Felixa: Die Fremde; Uwe Tellkamp: Der Turm; Vladimir Vertlib: Schimons Schweigen, Das besondere Gedächtnis der Rosa Masur; Alexandra Tobor: Sitzen vier Polen im Auto; Özlem Topcu/Alice Bota/Khue Pham: Wir neuen Deutschen; Olga Grjasnowa: Der Russe ist einer, der Birken liebt; Marion Brasch: Ab jetzt ist Ruhe; Katja Petrowskaja: Vielleicht Esther; Mathias Nawrat: Die vielen Tode unseres Opas Jurek; Radek Knapp: Der Mann, der Luft zum Frühstück aß; Tanja Dücker: Mein altes West-Berlin.
- Drama: Max Frisch: Biographie ein Spiel; Freidrich Dürrenmatt: Die Physiker; Heinar Kipphardt: In der Sache J. Robert Oppenheimer; Peter Handke: Sprechstücke (zur Auswahl); Tankred Dorst: Herr Pawel, Merlin oder das wüste Land; Franz Xaver Kroetz: Hartnäckig, Heimarbeit; Thomas Bernhard: Vor dem Ruhestand (lub inna sztuka).

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W05, K_W09, K_W11, K_W16, K_W17 K_U09 K_K01, K_K02, K_K05	K_W05, K_W09, K_W11, K_W16, K_W17 Student: <ul style="list-style-type: none"> • zna i rozumie terminologię literaturoznawczą w języku niemieckim (K_W05); • wymienia i charakteryzuje najważniejsze dzieła współczesnej literatury niemieckiej (K_W05); • charakteryzuje literaturę współczesną w krajach niemieckojęzycznych; wymienia i charakteryzuje tendencje, nurty, szkoły i ugrupowania literackie w w krajach niemieckojęzycznych (K_W09); • charakteryzuje twórców niemieckich współczesnej literatury niemieckiej; charakteryzuje tendencje we współczesnej literaturze niemieckiej (K_W11); • wie, jak omówić znaczenie współczesnej literatury niemieckojęzycznej w literaturze światowej oraz jej recepcję na świecie (K_W16); • wskazuje zależności pomiędzy powstawaniem dzieł literackich w krajach niemieckojęzycznych a sytuacją historyczną (K_W17).
	Umiejętności K_U09 Student: <ul style="list-style-type: none"> • potrafi dokonać interpretacji tekstów niemieckojęzycznej literatury współczesnej z zastosowaniem typowych metod filologicznych (K_U09).
	Kompetencje społeczne (postawy) K_K01, K_K02, K_K05 Student: <ul style="list-style-type: none"> • ma świadomość swojej wiedzy i swoich umiejętności na temat współczesnej literatury niemieckiej (K_K01); • podchodzi krytycznie do odbieranych i pozyskiwanych treści (K_K01); • potrafi ocenić, kiedy do rozwiązania problemu związanego z interpretacją i analizą

	<p>literatury współczesnej potrzebna jest wiedza eksperta, nawiązać kontakty i zwrócić się o pomoc (K_K02);</p> <ul style="list-style-type: none">• ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie i propagowanie dziedzictwa kulturowego Europy (K_K05);• ma świadomość znaczenia tego dziedzictwa dla zrozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych (K_K05).
Kontakt eliza.szymanska@ug.edu.pl	